

Nr 24.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående godkännande av en den 31 mars 1954 avslutad överenskommelse mellan Sverige och Japan angående skydd av rättigheter på den industriella äganderättens område, vilka berörts av det andra världskriget, m. m.

Genom en den 9 april 1954 dagtecknad, till lagutskott hänvisad proposition, nr 216, vilken behandlats av första lagutskottet, har Kungl. Maj:t under återopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll samt med överlämnande av texten, jämte översättning därav till svenska språket, till en den 31 mars 1954 avslutad överenskommelse mellan Sverige och Japan angående skydd av rättigheter på den industriella äganderättens område, vilka berörts av det andra världskriget, jämte ett till överenskommelsen hörande protokoll *dels* äskat riksdagens godkännande av överenskommelsen jämte protokollet *dels ock* jämlikt § 87 regeringsformen föreslagit riksdagen att antaga ett vid propositionen fogat förslag till lag om återställande av rätt till patent, mönster eller varumärke m. m. i förhållande till Japan.

I fråga om ordalydelsen av överenskommelsen och det därtill hörande protokollet hänvisas till propositionen.

Det vid propositionen fogade lagförslaget är av följande lydelse:

F ö r s l a g

till

L a g

**om återställande av rätt till patent, mönster eller varumärke m. m.
i förhållande till Japan.**

Härigenom förordnas som följer.

Återupptagande av ansökning och återupprättande av skydds rätt m. m.

1 §.

Har ansökning av japansk medborgare om patent, om registrering av mönster eller varumärke eller om förnyelse av varumärkesregistrering förklarats förfallen eller avslagits genom beslut som vunnit laga kraft i anledning av att sökanden ej iakttagit vad i 8 § förordningen angående patent, 8 § lagen om skydd för vissa mönster och modeller eller 5 eller 9 § lagen

om skydd för varumärken föreskrives i fråga om talan mot patent- eller registreringsmyndighetens beslut; eller

har patentansökning av japansk medborgare antingen avförts enligt 5 § andra stycket eller 6 § andra stycket förordningen angående patent och i lagrummet stadgad tid för återupplivning gått till ända eller ock avförts jämlikt 7 § fjärde stycket samma förordning;

då äge sökanden eller sådan hans rättsinnehavare, som är japansk medborgare, såframt den frist som skolat iakttagas utgått efter den 31 december 1941 men före den 1 januari 1953, få ansökningen återupptagen genom att senast sex månader från ikraftträdandet av denna lag fullgöra vad för ärendets fullföljande erfordrats.

2 §.

Återupptagen ansökning skall anses gjord å den ursprungliga ansöknings-tiden.

Vad som är stadgat om patentintrång skall ej äga tillämpning å utnyttjande, som skett efter det patentansökning förklarats förfallen, avslagits eller avförts men innan den återupptagits.

Patent, som meddelats på grund av återupptagen patentansökning, vare ej heller i övrigt gällande mot någon som, efter det ansökningen förklarats förfallen, avslagits eller avförts men före den 1 april 1954 och innan vad som fordras för dess återupptagande blivit iakttaget, i god tro varit i utövning av den patenterade uppfinningen inom riket eller för sådan utövning där vidtagit väsentliga åtgärder.

Vad i föregående stycke är stadgat om patent skall äga motsvarande tillämpning å mönster, som registrerats på grund av återupptagen ansökning om sådan registrering.

3 §.

Har patent, som innehades av japansk medborgare, efter den 31 december 1941 men före den 1 januari 1953 förfallit på grund av uraktlåtenhet att erlägga sådan förhöjd årsavgift, som omförmäles i 11 § förordningen angående patent, eller har skydd för registrerat varumärke, som innehades av japansk medborgare, upphört på grund av uraktlåtenhet att under nämnda tid förnya registreringen enligt 9 § lagen om skydd för varumärken, äge den förutvarande patent- eller varumärkeshavaren eller sådan hans rättsinnehavare, som är japansk medborgare, få skyddsrätten återupprättad genom att senast sex månader från ikraftträdandet av denna lag inkomma med den eller de ej förut guldna avgifter, som tidigare skolat med stadgad förhöjning erläggas, samt, där fråga är om varumärkesförnyelse, i övrigt fullgöra vad tidigare skolat iakttagas. Vad sålunda stadgas om patent äge tillämpning endast om den ursprungliga giltighetstiden för patentet icke gått till ända när åtgärd för återupprättande vidtogs.

Återupprättas patent, skall jämväl av japansk medborgare innehaft tilläggspatent till detsamma återupprättas, om den förutvarande innehavaren

av tilläggsopatentet eller sådan hans rättsinnehavare, som är japansk medborgare, senast sex månader från ikraftträdandet av denna lag hos patentmyndigheten framställer begäran härom.

4 §.

Återupprättas patent eller skydd för varumärke, skall i fråga om skyddstiden och skyldigheten att utöver vad i 3 § sägs erlægga avgifter så anses, som hade skyddsrätten varit gällande utan avbrott, därvid i fråga om varumärke förnyelse av registreringen skall anses hava skett vid utgången av den föregående registreringsperioden.

Patentår, för vilket avgift icke enligt 3 § behöver erläggas, när åtgärd för återupprättande vidtages, och som börjat före patentets återupprättande eller inom tre månader därefter, skall, såvitt angår erläggande av därå belöpande avgift, anses börja först vid utgången av sistnämnda tid; dock att för patentår, som eljest skolat börja senast å den dag, då åtgärd för återupprättande vidtogs, avgift skall, även om den inbetalas före patentårets början sådan denna nu blivit bestämd, utgå med förhöjning, varom i 11 § förordningen angående patent stadgas.

5 §.

Vad som är stadgat om patent- eller varumärkesintrång skall ej äga tillämpning å utnyttjande, som skett efter det skyddet upphört men innan det återupprättats.

Återupprättat patent vare ej heller i övrigt gällande mot någon som, efter det patentet förfallit men före den 1 april 1954 och innan vad som fordras för dess återupprättande blivit iakttaget, i god tro varit i utövning av den patenterade uppfinningen inom riket eller för sådan utövning där vidtagit väsentliga åtgärder.

6 §.

Patent- eller registreringsmyndigheten skall göra anteckning om återupprättande av skydds rätt i vederbörligt register och införa kungörelse därom i allmänna tidningarna. Sådan kungörelse skall jämväl införas vid återupptagande av patentansökning, om tidigare jämlikt 7 § sista stycket förordningen angående patent i allmänna tidningarna kungjorts, att ansökningen blivit slutligt behandlad utan att leda till patent.

Har genom beslut som vunnit laga kraft förklarats, att återupptagande av ansökning eller återupprättande av skydds rätt ej kan ske, skola enligt 1 eller 3 § erlagda avgifter återbetalas.

7 §.

Vid bedömande av talan, som efter ikraftträdandet av denna lag anhängiggöres enligt 15 § förordningen angående patent mot japansk medborgare och avser åt sådan medborgare meddelat patent, skall tiden från och med den 1 januari 1942 till och med dagen för lagens ikraftträdande icke medräknas i den tid av tre år som i nämnda paragraf sägs.

Förlängning av prioritetstid.**8 §.**

Beträffande ansökning om patent å uppfinning eller om registrering av mönster eller varumärke, varå skydd av japansk medborgare först sökts i stat, beträffande vilken Pariskonventionen för skydd av den industriella äganderätten är i kraft, må den prioritetstid av högst tolv månader, som avses i 25 § 1) förordningen angående patent, eller den prioritetstid av högst sex månader, som avses i 20 § lagen om skydd för vissa mönster och modeller eller 16 § 5) lagen om skydd för varumärken, förlängas till och med den dag, som infaller sex månader från ikraftträdandet av denna lag, såframt den ordinära prioritetstiden gått till ända efter den 31 december 1941 men före den 1 januari 1953. Har japansk medborgare förvärvat rätten till dylik ansökning från någon, som tillhör annat land, må sådan förlängning av prioritetstid som nu sagts, såframt Konungen ej annorlunda förordnar, medgivas endast därest förvärvet skett före utgången av den ordinära prioritetstiden.

9 §.

I fråga om patent eller skydd för mönster, som meddelats på grund av ansökning för vilken förlängd prioritetstid enligt 8 § tagits i anspråk, skall den skyddstid, som är stadgad i 10 § förordningen angående patent eller 11 § lagen om skydd för vissa mönster och modeller, anses börja med utgången av den ordinära prioritetstiden.

Patent, som meddelats på grund av sådan ansökning, vare ej gällande mot den som, innan ansökningen inkommit och före den 1 april 1954, i god tro varit i utövning av den patenterade uppfinningen inom riket eller för sådan utövning där vidtagit väsentliga åtgärder.

Vad i föregående stycke är stadgat om patent skall äga motsvarande tillämpning å mönster, som registrerats på grund av ansökning för vilken förlängd prioritetstid tagits i anspråk.

Gemensamma bestämmelser.**10 §.**

Vad i 2, 5 och 9 §§ stadgas därom att utövning skall hava ägt rum eller väsentliga åtgärder därför hava vidtagits före den 1 april 1954 äger ej tillämpning å den som självständigt är upphovsman till den uppfinning eller det mönster, som varit föremål för utövning, eller erhållit sin kunskap därom från sådan självständig upphovsman.

11 §.

Vad i denna lag sägs om japansk medborgare skall även gälla japansk juridisk person.

12 §.

Konungen äger uppställa sådana begränsningar och villkor för åtnjutande av förmån enligt denna lag, som finnas påkallade, samt i övrigt meddela de närmare föreskrifter, som erfordras för tillämpning av lagen.

Denna lag träder i kraft den dag Konungen bestämmer.

I fråga om de i propositionen anförda skälen får utskottet, i den mån redogörelse därför icke lämnas här nedan, hänvisa till propositionen.

Propositionens huvudsakliga innehåll.

I samband med det andra världskriget har på det industriella rättsskyddets område uppstått svårigheter av skilda slag att iakttaga stadgade frister. I syfte att öppna möjlighet till normala relationer på detta område mellan Sverige och Japan har den 31 mars 1954 avslutats en överenskommelse mellan de båda länderna angående skydd av rättigheter på den industriella äganderättens område, vilka berörts av det andra världskriget. I propositionen äskas riksdagens godkännande av överenskommelsen.

För genomförande här i landet av överenskommelsen kräves ny lagstiftning. Förslag härtill framlägges i propositionen.

Tidigare bestämmelser om utsträckning av frister på det industriella rättsskyddets område m. m.

Åtskilliga bestämmelser om utsträckning av frister och om andra lättnader i normalt gällande regler på det industriella rättsskyddets område har meddelats i vårt land under och efter det andra världskriget. Även i samband med det första världskriget vidtogs åtgärder i syfte att bereda lättnader för patentsökande och patenthavare.

Av de sålunda medgivna förmånerna må först nämnas förlängning av prioritetstid. Den normala prioritetstiden är reglerad i den internationella Pariskonventionen för skydd av den industriella äganderätten, till vilken de flesta kulturländer anslutit sig (den s. k. Parisunionen). Konventionen har senast reviderats i London 1934, och både Sverige och Japan har biträtt den då beslutade texten. Prioritetstiden är enligt Pariskonventionen bestämd till 12 månader från tidpunkten för den första ansökningen i unionsland, såframt det gäller patentansökning. Beträffande ansökning om varumärkes- eller mönsterregistrering är prioritetstiden enligt Londontexten 6 månader.

Bland övriga förmåner på det industriella rättsskyddets område, som under och efter det andra världskriget medgivits i vårt land, må här nämnas återupptagande av patent-, varumärkes- och mönsterskyddsansökningar, som

förklarats förfallna, avslagits eller avförts, återupprättande av patent och varumärken, som förfallit på grund av underlåtenhet att erlægga årsavgift eller vidtaga förnyelse, samt lättnader i de bestämmelser om påföljd vid underlåtenhet att utöva patenterad uppfinning, som finns i 15 § patentförordningen.

För att möjliggöra lättnader i de svårigheter, som efter det andra världskrigets utbrott uppkommit i fråga om förvärvande eller vidmakthållande av patentskydd, tillkom *lagen den 1 november 1940 (nr 924) med särskilda bestämmelser angående patent vid krig eller krigsfara m. m.* Lagens giltighetstid utgick den 30 juni 1947. Lagen var begränsad till patenträttens område och för dess tillämpning förutsattes särskilt förordnande av Kungl. Maj:t. Ett stort antal förordnanden om tillämpning av vissa bestämmelser i lagen meddelades, dock icke i förhållande till Japan, vilket berodde på att man på japansk sida icke var beredd att medgiva svenskar motsvarande förmåner i Japan.

1940 års lag ersattes med *lagen den 20 juni 1947 (nr 261) om återställande i vissa fall av rätt till patent, mönster eller varumärke m. m.* 1947 års lag tillkom väsentligen för att Sverige skulle kunna biträda en i Neuchâtel den 8 februari 1947 träffad internationell överenskommelse rörande bibehållande och återställande av rättigheter på den industriella äganderättens område, vilka berörts av det andra världskriget (Sveriges överenskommelser med främmande makter 1947: 25). Överenskommelsen, som ej blott avsåg patenträtter utan även mönsterskydds- och varumärkesrätter, stadgade en fristförlängning, betydligt mer vittgående än vad som förut medgivits i Sverige. I 1947 års lag ges bestämmelser om samtliga de i det föregående angivna förmånerna. För lagens tillämpning i förhållande till medborgare i främmande stat fordras särskilt förordnande av Kungl. Maj:t. Sådant förordnande har meddelats i förhållande till dels det 30-tal länder som biträtt Neuchâtelöverenskommelsen och dels ett par utanför överenskommelsen stående länder, nämligen Amerikas förenta stater och Canada.

Genom 1947 års lag och de nu nämnda tillämpningskungörelserna torde i stort sett ha meddelats de bestämmelser, som på grund av det andra världskriget och dess efterverkningar kan anses erforderliga gentemot alla till Parisunionen anslutna länder, med vilka Sverige har förbindelser av någon betydelse på det industriella rättsskyddets område. Det sagda gäller dock ej Tyskland och Japan, vilka länder på grund av läget vid tiden för Neuchâtelöverenskommelsen icke bereddes möjlighet att ansluta sig till den då träffade överenskommelsen och beträffande vilka frågan om en tillämpning av 1947 års lag över huvud ej blev aktuell, förrän de i lagen medgivna fristförlängningarna gått till ända.

Vad Tyskland beträffar träffades den 2 februari 1951 en särskild överenskommelse mellan Sverige och Förbundsrepubliken Tyskland angående förlängning av prioritetsfrister på det industriella rättsskyddets område (Sveriges överenskommelser med främmande makter 1951: 7), och i anslutning till denna överenskommelse tillkom *lagen den 18 maj 1951 (nr*

241) om förlängning i vissa fall av prioritetstid enligt patent-, mönsterskydds- och varumärkeslagstiftningen. Denna lag, vilken såsom rubriken antyder blott avser förlängning av prioritetstid, är för sin tillämpning beroende av särskilt förordnande av Kungl. Maj:t. Tillämpningskungörelse har utfärdats blott gentemot Förbundsrepubliken Tyskland (SFS 596/1951), och tiden för den fristförlängning, som enligt lagen kan medgivas, har nu gått till ända.

Nuvarande läge gentemot Japan på det industriella rättsskyddets område.

Både Sverige och Japan har sedan länge tillhört Parisunionen. Erfarenheten visar, att medborgare i det ena landet sökt industriellt rättsskydd i det andra i viss, ehuru icke särskilt stor utsträckning. Antalet japanska ansökningar i Sverige har varit blott ett fåtal årligen, medan antalet svenska ansökningar i Japan varit betydligt större.

Redan vid krigsutbrottet 1939 försvårades i någon mån för medborgare i det ena landet att vinna och vidmakthålla industriellt rättsskydd i det andra, och vid Japans inträde i kriget i december 1941 blev svårigheterna avsevärda. Såsom en följd härav har åtskilliga vunna skyddsrätter gått förlorade och nya ansökningar under en följd av år knappast förekommit.

Japanskägda rättigheter och ansökningar på det industriella rättsskyddets område har varit underkastade vissa inskränkningar enligt lagen den 29 juni 1945 (nr 522) om kontroll å viss utländsk egendom samt den med stöd av denna lag utfärdade kungörelsen den 17 augusti 1945 (nr 607) om skingringsförbud å japansk egendom m. m. Flyttkapitalbyrån har emellertid i skrivelse den 3 november 1951 till patent- och registreringsverket meddelat, att något tvångsingripande i japanskägda industriella skyddsrätter i Sverige faktiskt ej förekommit jämlikt 1945 års kontrollagstiftning.

Beträffande läget för svenskar i Japan må framhållas, att där visserligen under efterkrigstiden tillkommit vissa bestämmelser om förmåner på det industriella rättsskyddets område men att dessa bestämmelser såvitt angår utlänningar i stort sett blott tagit sikte på medborgare i länder, med vilka Japan varit i krig, varför bestämmelserna på det hela taget ej kunnat utnyttjas av svenskar.

Överenskommelsen med Japan.

Frågan om en särskild överenskommelse med Japan på det industriella rättsskyddets område väcktes först av Gadelius & Co. aktiebolag i en framställning den 28 juni 1949, varöver patentverket avgav yttrande. Sedan även Sveriges industriförbund den 21 april 1950 gjort en framställning i saken, yttrade sig patentverket på nytt och föreslog, att underhandlingar måtte inledas med Japan.

Sedan förberedande kontakt upptagits med vederbörande japanska myndigheter, anmodades patentverket att upprätta förslag till överenskommelse

i ämnet. Verket inhämtade yttranden från Sveriges industriförbund, Sveriges allmänna exportförening, svenska industriens patentingenjörers förening och svenska patentombudsföreningen samt avgav med promemoria den 28 december 1951 förslag till överenskommelse. I promemorian framhölls att det svenska näringslivet, enligt vad yttrandena visade, hade intresse för en överenskommelse med Japan men att en sådan, om den skulle bli till avsedd nytta, ej borde inskränkas på samma sätt som 1951 års svensk-tyska överenskommelse utan i stället i stora drag få samma karaktär som Neuchâtelöverenskommelsen, ehuru med andra tidsfrister. Avtalsförslaget, som i huvudsak avfattats efter mönster av Neuchâtelöverenskommelsen, innehöll regler om förlängning av prioritetstid, återupptagande av ansökning och återupprättande av skydds rätt samt lättnad i utövningstvånget, därvid som huvudregel föreslogs förlängning av frister som utgått den 1 januari 1942 eller senare.

Sedan underhandlingar upptagits i Tokio och det svenska avtalsförslaget överlämnats till de japanska myndigheterna, inkom ett japanskt motförslag. Efter överläggning med företrädare för de fyra nyssnämnda sammanslutningarna yttrade sig patentverket den 4 december 1952 över detta motförslag. I yttrandet framhölls att motförslaget innebure mycket avsevärda inskränkningar i förmånerna i förhållande till det svenska förslaget, att de japanska motförslagen på några punkter kunde utan olägenhet godtagas men att det i flertalet fall syntes vara ett svenskt intresse att vid de fortsatta förhandlingarna så långt möjligt vidhålla det ursprungliga svenska förslaget.

Efter ytterligare förhandlingar i Tokio framfördes ett nytt japanskt avtalsförslag. Över detta yttrade sig patentverket den 1 februari 1954, efter nytt samråd med företrädarna för de fyra sammanslutningarna. I yttrandet anfördes i huvudsak följande. Det nya japanska förslaget innebure i förhållande till det första väsentliga förbättringar ur svensk synpunkt. På de viktigaste punkterna stode vad som nu föresloges i saklig överensstämmelse med patentverkets ursprungliga förslag. Vissa bestämmelser i förslaget kunde dock ge anledning till betänkligheter ur svensk synpunkt. Särskilt gällde detta de ingående och delvis svårtolkade reglerna till förmån för tredje man, som börjat eller förberett utövning av uppfinning eller mönster. Det vore möjligt, att dessa regler i Japan komme att utnyttjas på ett sätt som avsevärt inskränkte det praktiska värdet av de enligt överenskommelsen medgivna förmånerna. Det torde emellertid vara utsiktslöst att söka uppnå en ändring i nämnda regler, enär dessa på det hela taget hade sin motsvarighet i de avtal, som Japan under 1953 träffat med andra länder. På en punkt borde dock en ändring i protokollstexten påkallas. I övrigt syntes det nya förslaget, som dock innebure obestridliga fördelar för svenska intresser, under förhandenvarande omständigheter kunna godtagas i befintligt skick. — Yttrandet innefattade patentverkets och de hörda organisationsrepresentanternas sammanstående åsikt.

Sedan den i patentverkets skrivelse förordade ändringen i protokollet samt några formella jämkningar i texten vidtagits, blev förslaget den 19

mars 1954 av Kungl. Maj:t godkänt. Därefter undertecknade befullmäktigade för de båda länderna den 31 mars 1954 i Tokio en överenskommelse i ämnet jämte ett tillhörande protokoll.

I detta sammanhang kan nämnas, att Japan under 1953 träffat i stort sett liknande överenskommelser med Danmark, Schweiz och Förbundsrepubliken Tyskland.

En översiktlig redogörelse för innehållet i överenskommelsen och det därtill hörande protokollet lämnas å s. 17—19 i propositionen.

Departementschefen.

Vid remiss till lagrådet av ett inom justitiedepartementet upprättat förslag till lag i ämnet anförde *föredragande departementschefen, statsrådet Zetterberg*, följande.

»Det industriella rättsskyddet, främst patent- och varumärkesväsendet, har en starkt framträdande internationell karaktär. En uppfinning måste patenteras i varje land, där den skall skyddas, och i viss mån gäller detsamma om registrering av mönster och varumärken. Redan under normala förhållanden medför detta system besvär, som dock lättas genom den internationella Pariskonventionen för skydd av den industriella äganderätten.

Långt större svårigheter att iakttaga stadgade frister och andra formaliteter på det industriella rättsskyddets område uppkommer dock under krigs- och avspärningstider, vilket senast visat sig i samband med det andra världskriget. För att komma till rätta med sådana svårigheter tillkom den internationella Neuchâtelöverenskommelsen av 1947, vilken Sverige biträdde och som föranledde särskild lagstiftning samma år. Tyskland och Japan bereddes dock ej tillfälle att ansluta sig till Neuchâtelöverenskommelsen, varför olägenheterna kvarstod i förhållande till dessa länder. Vad Tyskland beträffar, har problemet åtminstone delvis fått sin lösning genom den särskilda överenskommelse, som Sverige 1951 träffade med Förbundsrepubliken Tyskland och som samma år föranledde speciell lagstiftning.

Den överenskommelse som nu ingåtts mellan Sverige och Japan innebär, att man går vidare på den väg som redan gentemot andra länder beträffs genom de tidigare överenskommelserna. Den svensk-japanska överenskommelsen företer i sina huvuddrag en ganska nära överensstämmelse med Neuchâtelöverenskommelsen, om än tidsfristerna är andra och även i övrigt vissa avvikelser föreligger. Överenskommelsen upptar regler om samma slag av förmåner som Neuchâtelöverenskommelsen, nämligen förlängning av prioritetstid, återupptagande av ansökning, återupprättande av skydds rätt och lättnad i utövningstvånget. Den nya överenskommelsens huvudregel är, att frister som utgått under tiden 1 januari 1942—31 december 1952 förlängs, så att erforderliga åtgärder kan vidtagas senast sex månader från överenskommelsens ikraftträdande. Beträffande överenskommelsens detaljer må hänvisas till den tidigare lämnade redogörelsen.

Av den i ärendet föreliggande utredningen får anses framgå, att de ömsesidiga förmåner varom stadgas i överenskommelsen på det hela taget skulle bli till nytta för det svenska näringslivet. Visserligen torde svenska medborgare och företag endast jämförelsevis sällan söka och erhålla industriella skyddsätter i Japan, men sådana synes dock vara betydligt talrikare än motsvarande japanska skyddsätter i Sverige, och för vissa på export inrättade svenska företag är det tydligen av ej ringa ekonomisk betydelse att kunna vinna de förmåner i Japan som följer av överenskommelsen. Principiella betänkligheter kan föreligga mot att så lång tid efter krigets slut medgiva vittgående fristförlängningar av det slag varom här är fråga, och några detaljer särskilt i det vid överenskommelsen fogade protokollet förefaller måhända mindre tillfredsställande ur svensk synpunkt. Då fördelarna av överenskommelsen dock torde vara avgjort större än nackdelarna, vill jag förorda, att densamma slutgiltigt godkännes från svensk sida.

För genomförande här i landet av överenskommelsen krävs ny lagstiftning. Man kunde tänka sig att genom ändring av 1947 års lag där införa sådana stadganden, som erfordras på grund av överenskommelsen. Men då de perioder, under vilka fristförlängning gäller enligt Neuchâtelöverenskommelsen, till både sin början och sitt slut avviker från motsvarande perioder enligt den nya överenskommelsen, skulle bestämmelserna i så fall bli antingen komplicerade eller olämpligt generellt hållna. Vissa specialbestämmelser i den nya överenskommelsen och dess protokoll saknar också motsvarighet i 1947 års lag. Bäst synes därför vara att intaga erforderliga lagbestämmelser i en ny lag. I motsats till vad som var fallet med 1947 och 1951 års lagar, som båda hade mer generell fullmaktskaraktär, synes den nya lagen böra direkt begränsas till vad som erfordras på grund av överenskommelsen och alltså gälla blott i förhållande till Japan.

Det synes lämpligt att vid uppställningen och avfattningen av de erforderliga lagbestämmelserna använda 1947 års lag som förebild så långt detta är möjligt. Bestämmelserna i denna lag om återupptagande av patent-, mönsterskydds- och varumärkesansökningar (1 §) samt om återupprättande av patent och varumärkesregistreringar (3 och 4 §§) ävensom de administrativa föreskrifterna i anledning av återupptagande och återupprättande (6 §) — vilka bestämmelser motsvarar artiklarna 3 och 5 i överenskommelsen — torde kunna användas utan annan ändring än vad som betingas av att förmånerna skall gälla blott till förmån för japanska rättssubjekt och att de i överenskommelsen stadgade terminerna för fristförlängningarna är andra än i 1947 års lag. Med liknande modifikationer bör stadgandena i 1947 års lag om lättnad i utövningstvånget (7 §) kunna användas, varigenom artikel 6 i överenskommelsen uppfylles.

I fråga om förlängning av prioritetstid (artikel 1 i överenskommelsen) torde bestämmelserna i 1947 och 1951 års lagar (9 § resp. 1 §) böra tagas till förebild, med den modifikation som följer av att den nya lagen icke skall ha fullmaktskaraktär. I den nya lagen bör införas ett stadgande, motsvarande artikel 8 andra stycket i överenskommelsen, varvid innehållet

i avdelning 4. i det vid överenskommelsen fogade protokollet jämväl bör beaktas genom ett bemyndigande för Kungl. Maj:t att vid behov meddela erforderliga föreskrifter. Bestämmelserna i 1947 års lag (10 § första stycket) och 1951 års lag (2 §) om att vid prioritetförklaring patenttiden skall räknas från den ordinära prioritetstidens utgång torde utan ändring kunna intagas i den nya lagen. Artikel 2 i överenskommelsen och därmed sammanhängande avdelning 1. i protokollet innehåller ej annat än vad som enligt svensk uppfattning ändock skulle gälla och kräver därför ej särskild lagstiftning.

Huvudbestämmelserna om skydd för tredje man i artikel 4 är uppbyggda på samma sätt som motsvarande bestämmelser i Neuchâtelöverenskommelsen och den svensk-tyska överenskommelsen, medan de utförliga stadgandena i avdelningarna 2. och 3. av protokollet till den svensk-japanska överenskommelsen i stort sett ej innebär annat än riktlinjer för tolkningen av artikel 4. Särskilt gäller detta avdelning 2. — utom sista stycket — som närmare belyser i vilka fall god tro kan föreligga. Denna del av protokollet torde därför ej behöva föranleda särskild lagstiftning; frågan synes lämpligen kunna överlåtas åt avgörande i praxis. Ej heller torde avdelning 3. i protokollet kräva lagstiftning, enär vad där uttalas under alla förhållanden tillämpas i Sverige. De regler som i 1947 års lag givits om skydd för tredje man vid återupptagande och återupprättande (2 och 5 §§) synes därför kunna tagas till förebild med allenast den ändring som föranledes av att tidsfristerna är andra. Beträffande skydd för tredje man vid förklaring av prioritetstid kräves däremot en uttrycklig bestämmelse, som saknar motsvarighet i tidigare lagstiftning. Att en sådan regel ej upptogs i 1947 och 1951 års lagar berodde därpå, att den allmänna svenska patentlagstiftningen när dessa lagar tillkom generellt medgav, att föranvändarrätt kunde grundläggas genom utövningsåtgärder under prioritetstid. Rättsläget har emellertid ändrats genom det 1953 tillkomna mom. 3 i 25 § patentförordningen, och genom kungörelse den 22 maj 1953 (nr 319) har förordnande jämlikt detta moment givits i förhållande till bl. a. Japan. Motsvarande gäller beträffande mönsterskyddet. Det erforderliga stadgandet kan lämpligen intagas i den nya lagen i stället för 10 § andra stycket i 1947 års lag. Där givna regler föranleddes nämligen av en speciell bestämmelse i Neuchâtelöverenskommelsen, som ej har motsvarighet i den nya överenskommelsen. I den nya lagen bör ytterligare införas ett stadgande, motsvarande det i sista stycket av avdelning 2. i protokollet medgivna undantaget från slutterminen för uppkomsten av tredjemansskydd enligt artikel 4.

Den nya lagen bör träda i kraft samtidigt med överenskommelsen.»

Lagrådet.

Lagrådet lämnade förslaget utan erinran.

Utskottet.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och får alltså hemställa,

att riksdagen måtte *dels* godkänna den i propositionen omförmälda överenskommelsen mellan Sverige och Japan angående skydd av rättigheter på den industriella äganderättens område, vilka berörts av det andra världskriget, jämte det till överenskommelsen hörande protokollet, *dels ock* antaga det vid propositionen fogade förslaget till lag om återställande av rätt till patent, mönster eller varumärke m. m. i förhållande till Japan.

Stockholm den 6 maj 1954.

På första lagutskottets vägnar:

OLOV RYLANDER.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit

från första kammaren: herrar Lindblom, Olofsson, Lodenius, fru Sjöström-Bengtsson, herr Björnberg, fru Gärde Widemar, herr Lindgren och fru Wallentheim;

från andra kammaren: herrar Rylander, Lindberg, Gezelius, Gustafsson i Borås, Skoglund i Umeå, Johansson i Norrfors, Hedqvist och Lundqvist.
